

DOBÂNDIREA ȘI PIERDEREA DREPTULUI DE PROPRIETATE ÎN LEGISLAȚIA CIVILĂ.

Student: Mîrza Ionela, DIC-2104M

Coordonator: Ursu Viorica
conf. univ. dr. în drept

Chișinău, 2022

ADNOTAREA

„Dobândirea și pierderea dreptului de proprietate în legislația civilă”.

Teză de master.

Structura tezei: introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 110 titluri, 87 pagini de text de bază.

Cuvinte-cheie: proprietate, moduri de dobândire, moduri de pierdere, bunuri, clasificări, doctrină, legislație, etc.

Actualitatea temei, se manifestă prin diversitatea modalităților de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate, ori pe lângă modalitățile expuse în actele normative, avem posibilitatea de a studia și clasificările expuse în doctrina de specialitate.

Motivația alegerii temei. Instituția dreptului de proprietate, modurilor de dobândire și pierdere a acestuia rezultă din necesitatea cunoașterii și aplicării corecte a acestora de către societate. Ori, după cum se cunoaște, o problemă a societății noastre este necunoașterea normelor generale care ar putea să le confere mai multă siguranță și independență juridică, iar această lucrare va aduce publicului o structurare clară și eficientă a normelor de drept și a opiniilor doctrinare cu privire la modurile de dobândire a dreptului de proprietate.

Scopul și obiectivele cercetării. Lucrarea își propune ca scop cercetarea multilaterală și complexă a instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate, atât la nivel național, cât și internațional. Prin determinarea definițiilor, categoriilor și actelor normative care reglementează subiectul vizat.

Pentru atingerea acestui scop au fost formulate următoarele **obiective precum:** analiza interpretărilor doctrinare privind modalitățile de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate în legislația civilă, analiza reglementărilor juridice naționale și internaționale privind modalitățile de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate în legislația civilă, analiza și clasificarea modalităților de dobândire a dreptului de proprietate în legislația civilă, identificarea și cercetarea modurilor specifice de dobândire dreptului de proprietate publică, analiza noțiunii și temeiurile pierderii dreptului de proprietate precum și analiza practicii judiciare, la nivel național și internațional.

Metodologia cercetării, folosite la scrierea lucrării sunt: metoda sistemică- structurală, metoda statică, metoda comparativă, istorică și analizei logice.

Literatura de specialitate utilizată, prezenta lucrare este un simbioz dintre studierea și analiza operelor mai multor autori, atât naționali precum: Baieș S., Roșca N., E. Cojocari, L. Dandara, GUCEAC Ion, Negru Boris, Negru Alina cât și din țările vecine Ungureanu O., Munteanu C., Dogaru I., Гошуляк В.В., și alții. Lucrarea este bazată pe concluzii proprii și exemple din practica judecătorească.

ANNOTATION

"The Acquisition and Loss of Property in Civil Law."

Master Thesis.

Structure of the thesis: introduction, four chapters, general conclusions and references, bibliography of 110 titles, 87 pages of basic text.

Keywords: property, modes of acquisition, modes of loss, assets, classifications, doctrine, legislation, etc.

The actuality of the theme is manifested by the diversity of the ways of acquiring and losing the right of ownership, or in addition to the ways set forth in the normative acts, we have the opportunity to study the classifications set forth in the specialized doctrine.

The motivation for choosing the theme. The institution of the property right, the ways of acquiring and losing it result from the need for the knowledge and correct application of the right by the society. Or, as is known, a problem of our society is the lack of knowledge of the general rules that could give them more security and legal independence, and this work will bring to the public a clear and effective structuring of the legal rules and doctrinal opinions regarding to the ways of acquiring the property right.

The purpose and objectives of the research. The aim of the work is the multilateral and complex research of the institution of the acquisition and loss of property rights, both at the national and international level. By determining the definitions, categories and normative acts that regulate the subject in question.

To achieve this goal, the following objectives were formulated, such as: the analysis of the interpretations of the regulations regarding the methods of acquisition and loss of property rights in civil legislation, the analysis of national and international legal regulations regarding the methods of acquisition and loss of property rights in civil legislation, the analysis and the classification of the ways of acquiring the right of ownership in the civil legislation, the identification and research of the specific ways of acquiring the right of public ownership, the analysis of the notion and the grounds of the loss of the right of ownership as well as the analysis of judicial practice, at national and international level.

The research methodology used in writing the paper are: the systemic-structural method, the static method, the comparative, historical and logical analysis method.

The specialized literature used, this work is a symbiosis between the study and analysis of the works of several authors, both national such as: Baieş S., Roşca N., E. Cojocari, L. Dandara, GUCEAC Ion, Negru Boris, Negru Alina and from neighboring countries Ungureanu O., Munteanu C., Dogaru I., , Гошуляк В.В., and others. The paper is based on own conclusions and examples from judicial practice.

CUPRINS

INTRODUCERE	11
I. ANALIZA TEZELOR ȘTIINȚIFICE ȘI REGLEMENTĂRILOR JURIDICE PRIVIND MODALITĂȚILE DE DOBÂNDIRE ȘI PIERDERE A DREPTULUI DE PROPRIETATE ÎN LEGISLAȚIA CIVILĂ.	14
1.1. Analiza interpretărilor doctrinare privind modalitățile de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate în legislația civilă.....	14
1.2. Reglementări juridice naționale și internaționale privind modalitățile de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate în legislația civilă.	19
1.3. Concluzii la capitolul I.....	26
II. ASPECTE TEORETICE PRIVIND DOBÂNDIREA DREPTULUI DE PROPRIETATE ÎN LEGISLAȚIA CIVILĂ.	27
2.1. Noțiunea și tipurile de proprietate conform legislației civile.....	27
2.2. Analiza și clasificarea modalităților de dobândire a dreptului de proprietate în legislația civilă.	31
2.2.1. Moduri originale de dobândire a dreptului de proprietate.	33
2.2.2. Moduri derivate de dobândire a dreptului de proprietate.	38
2.3. Modurile specifice de dobândire dreptului de proprietate publică.	44
2.4. Concluzii la capitolul II.	50
III. PIERDEREA DREPTULUI DE PROPRIETATE ÎN LEGISLAȚIA CIVILĂ.....	52
3.1. Noțiunea și temeiurile pierderii dreptului de proprietate.....	52
3.2. Instituția renunțării la dreptul de proprietate.	58
3.3. Exproprierea pentru cauză de utilitate publică ca modalitate de pierdere a dreptului de proprietate.	61
3.4. Concluzii la capitolul III.....	68
IV. ANALIZA PRACTICII JUDICIARE CU PRIVIRE LA DOBÂNDIREA ȘI PIERDEREA DREPTULUI DE PROPRIETATE ÎN LEGISLAȚIA CIVILĂ.....	70
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	91
BIBLIOGRAFIE:	94
Anexa nr. 1.	101
Anexa nr. 2.	113
Anexa nr. 3.	125

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei abordate se manifestă prin diversitatea modalităților de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate, ori pe lângă modalitățile expuse în actele normative, avem posibilitatea de a studia și clasificările expuse în doctrina de specialitate.

Actualitatea temei se evidențiază prin faptul că în prezent dreptul de proprietate reprezintă una din cele mai importante prerogative economice, iar necunoașterea modalităților de dobândire și pierdere a acestuia poate duce la consecințe negative, astfel cunoașterea temei abordate în prezent reprezintă o necesitate.

Iar importanța, instituției dreptului de proprietate, modurilor de dobândire și pierdere a acestuia rezultă din necesitatea cunoașterii și aplicării corecte a acestora de către societate. Ori, după cum se cunoaște, o problemă a societății noastre este necunoașterea normelor generale care ar putea să le confere mai multă siguranță și independență juridică, iar această lucrare va aduce publicului o structurare clară și eficientă a normelor de drept și a opiniilor doctrinare cu privire la modurile de dobândire a dreptului de proprietate.

Scopul și obiectivele cercetării. Lucrarea își propune ca scop cercetarea multilaterală și complexă a instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate, atât la nivel național, cât și internațional. Prin determinarea definițiilor, categoriilor și actelor normative care reglementează subiectul vizat. În același timp, s-a propus efectuarea unui studiu complex de analiză juridică comparativă, a apariției, evoluției și dezvoltării instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate atât în baza reglementărilor existente în R. Moldova, cât și în baza reglementărilor din alte state.

Pentru atingerea acestui scop au fost formulate următoarele **obiective**:

- Analiza interpretărilor doctrinare privind modalitățile de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate în legislația civilă;
- Analiza reglementărilor juridice naționale și internaționale privind modalitățile de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate în legislația civilă;
- Identificarea noțiunii și tipurilor de proprietate conform legislației civile;
- Analiza și clasificarea modalităților de dobândire a dreptului de proprietate în legislația civilă;
- Identificarea și cercetarea modurilor specifice de dobândire dreptului de proprietate publică;
- Analiza noțiunii și temeiurile pierderii dreptului de proprietate;
- Analiza practicii judiciare, la nivel național și internațional.

- Stabilirea și expunerea propriilor concluzii și propuneri cu privire la instituția dobândirii și pierderii dreptului de proprietate.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute. Prezenta cercetare s-a concretizat într-o lucrare complexă în care au fost elucidate problemele ce vizează instituția dobândirii și pierderii dreptului de proprietate. Lucrarea conține nu numai o sinteză a celor mai multe dintre opiniile și argumentele literaturii de specialitate, a soluțiilor de practică judiciară, dar și exprimarea propriilor argumente, concluzii referitor la aspectele analizate.

Astfel în procesul de investigație au fost obținute următoarele rezultate:

- a fost realizat un studiu complex al instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate;
- a fost analizată evoluția în timp a instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate;
- a fost analizate și delimitate tipurile de dobândire a dreptului de proprietate și modalitățile de dobândire și pierdere ale acestora;
- a fost determinată și analizată comparativ a instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate;
- au fost identificate și evidențiate particularitățile instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate;
- au fost formulate concluzii teoretice, orientate spre evaluarea și completarea instituției cercetate.

Importanța teoretică a tezei derivă din rezultatele acestui demers științific, din sintezele și analizele realizate pe parcursul investigațiilor, dar și din concluziile, și recomandările pe care le aduce autorul la finele lucrării. Toate acestea vor contribui la amplificarea și aprofundarea cunoștințelor teoretice privind dobândirea și pierderii dreptului de proprietate.

Metodele științifice de cercetare folosite la scrierea lucrării sunt: metoda sistemico-structurală, metoda statică, metoda comparativă, istorică și analizei logice.

Literatura de specialitate utilizată, prezenta lucrare este un simbioz dintre studierea și analiza operelor mai multor autori, atât naționali precum: Matei U., Baieș S., Roșca N., E. Cojocari, L. Dandara, GUCEAC Ion, Negru Boris, Negru Alina cât și din țările vecine Ungureanu O., Munteanu C., Dogaru I., Cercel S., Bîrsan C., L. Поп, Гребенников В.В., Гошуляк В.В., și alții. Lucrarea este bazată pe concluzii proprii și exemple din practica judecătorească.

Sumarul compartimentelor tezei. Prezenta lucrare este condiționată de scopurile și sarcinile cercetării. În prezenta lucrare s-a propus cercetarea instituției dobândirii și pierderii dreptului de proprietate conform unei consecutivități logice care se și demonstrează prin sumarul

compartimentelor tezei: structurat din adnotare (în limbile: română și franceză), introducere, capitole care includ materialul desfășurat, concluzii și bibliografie.

Partea introductivă a studiului constituie argumentarea științifică a temei propuse pentru cercetare. Astfel, ea cuprinde actualitatea și importanța temei investigate, scopul și obiectivele propuse spre realizare, noutatea științifică a rezultatelor obținute, importanța teoretică, metodele utilizate și specificarea literaturii de specialitate utilizate.

Conținutul lucrării este alcătuit din patru capitole:

Capitolul I „*Analiza tezelor științifice și reglementărilor juridice privind modalitățile de dobândire și pierdere a dreptului de proprietate în legislația civilă.*” reflectă aspecte generale privind interpretările doctrinare cu relevanță asupra dobândirii și pierderii dreptului de proprietate, precum și reglementările juridice naționale și internaționale asupra temei supuse cercetării în prezenta lucrare;

Capitolul II „*Aspecte teoretice privind dobândirea dreptului de proprietate în legislația civilă*” în cadrul acestui capitol se pune în discuție aspectele cu privire la noțiunea și tipurile de proprietate, se face clasificarea modalităților de dobândire a dreptului de proprietate și se descriu modurile specifice de dobândire dreptului de proprietate publică. Iar la final se face o analiză a instituției de privatizarea ca modalitate de dobândire a dreptului de proprietate a bunurilor de drept public.

Capitolul III „*Pierderea dreptului de proprietate în legislația civilă*” au fost supuse cercetării noțiunea, temeiurile pierderii dreptului de proprietate. În cadrul acestui capitol a fost acordată o atenție deosebită și instituției renunțării la dreptul de proprietate, cu analiza detaliată a termenului și temeiurilor de expropriere pentru cauză de utilitate publică ca modalitate de pierdere a dreptului de proprietate.

Capitolul IV „*Analiza practicii judiciare cu privire la dobândirea și pierderea dreptului de proprietate în legislația civilă*” în cadrul ultimului capitol a fost supus analizei un caz practic de dobândire a dreptului de proprietate în baza unui act de dispoziție a instanței de judecată, la caz a fost decizia Curții Supreme de Justiție, cu ilustrarea actelor procedurale efectuate în cadrul procesului.

La finalul fiecărui capitol sunt prezentate concluzii, iar teza de master se finalizează cu un compartiment: **Concluzii generale și recomandări**, care cuprinde un șir de idei generalizatoare la subiectul tezei.

BIBLIOGRAFIE:

A. Referințe bibliografice în limba română

1. ADAM I., „Drept Civil. Drepturi reale”, Editura All Beck, București, 2002;
2. ADAM I., Drept civil, Drepturi reale principale, Editura All Beck, București, 2005;
3. ADAM I., Regimul juridic al dobândirii și înstrăinării imobilelor - terenuri și construcții, Editura Europa Nova, București, 2006;
4. ALEXANDRESCO D.: Explicațiunea dreptului civil român, vol.III, partea I, Ed Socec, 2007;
5. ALEXANDRESCO D., Principiile dreptului civil român. Doctrină și jurisprudență până la zi, vol. II (partea I), Buc., Atelierele grafice SOCEC, 2007;
6. AVORNIC, Gheorghe. Tratat de Teoria generală a statului și dreptului. Vol.1. Chișinău, 2013;
7. BAIEȘ S., BĂIEȘU A. Drept Civil, Drepturile Reale, Teoria generală a obligațiilor, ed. Cartier juridic, pag. 89;
8. BAIEȘ, Sergiu. Drept civil. Dreptul de proprietate. Chișinău: Tipografia Centrală, 1995;
9. BAIEȘ, Sergiu, ROȘCA Nicolae. Drept civil. Drepturile reale principale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005;
10. BALAN, Andrei. Consfințirea normelor de drept privat în constituția Republicii Moldova. In: Relații Internaționale. Plus. 2013, nr. 2;
11. BĂIEȘU, Aurel. Dreptul de proprietate în Republica Moldova în contextul Convenției Europene a Drepturilor Omului. In: Analele științifice ale USM, Facultatea de Drept. 1998, nr. 1;
12. BĂIEȘU A., ș.a., Codul civil al Republicii Moldova, Comentariu art.1-511, Tipografia Centrală, Chișinău, 2006;
13. BĂIEȘU, Aurel. Excepția de neconstituționalitate – cale de acces individual la justiția constituțională. In: Revista Institutului Național al Justiției. 2016, nr. 1;
14. BOROI G., STĂNCIULESCU L., Drept civil Curs selectiv. Teste grilă, Ediția a II-a, Editura All Beck București 2003;

15. BOROI G., STĂNCIULESCU L., ALMĂȘAN A., PĂDURARIU I., Drept civil. Curs selectiv pentru licență. Teste grilă. Ediția a 4-a revizuită și actualizată. Editura Hamangiu, București 2009;
16. BÎRSAN C., Regimul juridic al bunurilor imobile, Editura Știința și Enciclopedia, București, 1983;
17. BÎRSAN C., Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole, Vol. II, Procedura în fața Curții. Executarea hotărârilor, Editura All Beck, București, 2006;
18. BÎRSAN, Corneliu. Drept civil. Drepturi reale principale. București, ediția a III-a, 2008;
19. BÎRSAN C., Drept civil. Drepturile reale principale, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2008;
20. Bîrsan C. Drept civil. Drepturile reale principale în reglementarea noului Cod civil, Ed. Hamangiu, București, 2013;
21. BURUIANĂ, Ion. Protecția europeană a drepturilor omului. Chișinău: Print-Caro, 2013;
22. CĂPĂȚÎNĂ O., Coordonatele juridice ale privatizării, Revista de Drept comercial, nr.4/1996;
23. CĂTUNEANU I.C.: Curs elementar de drept roman, Cluj, Ed. C. Românească, 1997;
24. CHELARU, E. Circulația juridică a terenurilor. București, 1999;
25. CHELARU E. Circulația juridică a terenurilor, Ed. All-Beck, 2000;
26. CHELARU E, Drept civil, Drepturile reale principale, Ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2000;
27. CHELARU, Eugen. Drept civil. Drepturile reale principale. ed. a 3-a, București: Editura C. H. Beck, 2009;
28. CHELARU E.: Efectele juridice ale exproprierii pentru cauză de utilitate publică, Rev. „Dreptul”, nr. 4/1998, p. 15-17;
29. CHIRICĂ D., Drept civil. Succesiuni și testamente, Editura Rosetti, București, 2003;
30. CHIVRIGA, Viorel. Evoluția pieței funciare agricole în Republica Moldova. Chișinău: Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale IDIS „Viitorul”, 2009;
31. Cod Administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018. În MO al RM nr. 309-320 art. 466 din 17.08. 2018;
32. Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002. În MO al RM nr. 82-86 art. 661 din 22.06.2022. Republicat în Monitorul Oficial nr. 66-75 din 01.03.2019 art.132;

33. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30.05.2003. În MO al RM nr. 285-294 art.436 din 03.08.2018;
34. Codul funciar al Republicii Moldova nr. 828 din 25.12.1991. Publicat în MO al Republicii Moldova, nr. 107 din 04.09.2001;
35. CONSTANTIN M., Dicționar de drept civil. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1980;
36. Constituția Republicii Moldova din 12.08.1994. Publicat în MO nr. 1 din 27.08.1994;
37. Constituția Republicii Moldova: comentariu / coord. K. Sollfrank. Chișinău: Arc, 2012;
38. Comentariul Codului civil al Republicii Moldova, coordonator Mihai Buruiană, Oleg Efrim, Nicolae Eșanu, V. II. – Chișinău: ARC, 2006;
39. COJOCARI Eugenia, DANDARA Liliana. Drept civil. Dezmembrămintele dreptului de proprietate. Chișinău, 2005;
40. COPTILEȚ, Valentina. Principii de organizare constituțională în proiectul de Constituție al cărvunarilor. In: Universitatea de Studii Politice și Economice Europene “Constantin Stere”. Analele științifice. Chișinău: USPEE, 2013. Vol. 1, 2013;
41. CRĂCIUNEAN L-M., Limitele dreptului de proprietate privată imobiliară, Editura Wolters Kluwer, București 2009;
42. CTITOR N., Privatizarea, mod specific de dobândire a proprietății private. „Legea și viața”, 2011, nr. 5;
43. CTITOR, Natalia. Esența dreptului de proprietate privată și reglementarea acestuia în Republica Moldova. Teză de doctor în drept. Specialitatea Drept privat (Drept public). Chișinău, 2016;
44. DEACK Fr., Tratat de drept civil. Contracte speciale, Editura Actami, București, 1999;
45. DEACK Fr., Tratat de drept succesoral, Editura Universul Juridic, București, 2002;
46. Deciziunea Nr. 42 din 12 octomvrie 1923. În: Preeminența dreptului și controlul de constituționalitate între tradiție și modernitate / Curtea Constituțională a României, Curtea Constituțională a Republicii Moldova. București: Editura Hamangiu, 2018;
47. Decret nr. 1.036 din 11 martie 1920 de reformă agrară pentru Basarabia, votată de Sfatul Țării la 27 Noiembrie 1918 și decretată prin decretul de la 21 Decemvrie 1918 cu No. 3.791. În: Monitorul Oficial al României, Nr. 258 din 13.03.1920;
48. DELEANU, Ion. Prolegomene juridice. București: Universul Juridic, 2010;

49. Dogaru I., Cercel S., Drept civil. Teoria generală a drepturilor reale. București: ALL BECK, 2003;
50. FILIPESCU I.P., Dreptul civil, Dreptul de proprietate și alte drepturi reale, Ediția revăzută, Editura Actami, București, 1996;
51. GÂRLEȘTEANU, George. Considerații privind libertatea economică. In: Revista de Științe Juridice. 2006, nr.2;
52. GHEORGHIU, Camelia-Liliana. Unele aspecte privind dreptul de proprietate în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. In: Revista Universul Juridic. 2015, nr. 9;
53. GUCEAC, Ion. Constituționalismul și statul de drept în Republica Moldova. Realități și perspective. În: Akademos. 2017, nr. 3(46), pp. 78-85;
54. HAMANGIU C., ROSETTI-BĂLĂNESCU I., BĂICOIANU Al., Tratat de drept civil, Vol. I, Editura Națională S. Ciornei, București, 2006;
55. HAMANGIU C. GEORGEAN N., în Codul civil adnotat, vol. II, Ed. „Socec”, 2002, p.346-349;
56. IORGOVAN A., Drept administrativ. Tratat elementar, vol. I, Ed. „Procardia”, Buc., 1993;
57. Legea nr. 390 din 15.03.1995 cu privire la programul de stat de privatizare pentru anii 1995-996. În MO al RM, nr. 24 din 05.05.1995 (abrogată la 11.09.1997);
58. Legea nr. 121 din 04.05.2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice. În MO al RM nr. 90-93 art. 401 din 29.06.2007;
59. Legea nr. nr.1543 din 25.02.1998 cu privire la cadastrul bunurilor imobile. În MO al RM, nr.44-46/318 din 21.05.1998;
60. Legea nr. 488 din 08.07.1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică. în MO al RM nr. 42-44 art. 311 **din** 20-04-2000;
61. Legea nr. 845 din 02.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi. În MO al RM nr. 2, art. 33;
62. Legea nr. 847 din 03.01.1992 cu privire la societățile pe acțiuni. În MO al RM nr. 008 din 01.09.1992 (abrogată);
63. Legea nr.864 din 16.01.1992 cu privire la cooperatie. În MO al RM nr. 1, art. 14 din 01.02.1992 (abrogată);
64. Legea nr. 841 din 03.01.1992 cu privire la gospodăria țărănească (de fermier). În MO al RM nr. 1, art. 2 din 30.01.1992 (abrogată);
65. Legea nr. 861 din 14.01.1992 cu privire la arendă. În MO al RM nr. 1, art. 12 din 30.01.1992 (abrogată);

66. LUPAN, I. SABĂU-POP. Unele aspecte privind limitele dreptului de proprietate; În Rev. „Curentul Juridic” nr. 1/1997, p. 23 – 29;
67. MATTEI, Ugo, BAIEȘ, Sergiu, ROȘCA, Nicolae. Principiile fundamentale ale dreptului de proprietate privată. București: ARC, 2000;
68. MORARU, Anton. Istoria românilor. Basarabia și Transnistria 1812–1993. Chișinău: Universul, 1995. 559p;
69. NEGRU, Boris; NEGRU, Alina. Teoria generală a dreptului. Chișinău: Bons offices, 2006;
70. NEGULESCU P., Tratat de drept administrativ, vol. I, București, 1934;
71. PĂDURARU, Olga. Confiscarea averii dobândite ilicit. În: Legea și viața. 2020;
72. PĂDURARU, Olga. Proprietatea privată și sistemul garanțiilor de protecție a dreptului la proprietate. In: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe sociale), 2020, nr. 8 (138);
73. POALELUNGI, Mihai. Aspecte teoretice și legale ale dreptului de proprietate conform Constituției și altor legi ale Republicii Moldova”. In: Analele Universității de Stat. 1999, nr.3, pp. 53-60;
74. POP L., Dreptul de proprietate și dezmembrămintele sale, Editura Lumina Lex, București, 2001;
75. POP L., Drept civil. Drepturi reale principale, Ed. Cordial, Cluj-Napoca, 2003;
76. PREDESCU, Ion. Elogiu Codului civil. In: Revista de Științe Juridice. 2006, nr.1;
77. PUȘCAȘ, Victor. Dezvoltarea constituțională a Republicii Moldova. 20 de ani de la adoptarea Constituției. In: Revista Institutului Național al Justiției. 2014, nr.2, pp.17-23;
78. SABĂU-POP I. Dobândirea dreptului de proprietate, Ed. Accent, 2000;
79. SCHEANA M., Dobândirea dreptului de proprietate asupra terenurilor prin prescripția achizitivă, în Revista Dreptul, nr. 5-6/1993;
80. SCHEANA M., Dobândirea dreptului de proprietate asupra terenurilor prin prescripția achizitivă, în Revista Dreptul, nr. 5-6/2009;
81. SEDLEȚCHI, Iurie. Mecanismul de garantare juridică a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. In: Conferința & Rolul Curții Constituționale în sistemul protecției drepturilor omului și respectarea CEDO și jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului în jurisprudența și legislația națională. Materialele conferinței din 13-14 decembrie 2007. Chișinău, 2007;
82. STOICA, Valeriu. Drept civil. Drepturi reale principale. București: Humanitas, 2004;

83. STOICA V., Drept civil, Drepturile reale principale, Editura C.H. Beck, București, 2009;

84. SUVEICĂ, Svetlana. Basarabia în primul deceniu interbelic (1918-1928): Modernizare prin reforme. Chișinău: Pontos, 2010;

85. TEACĂ I., Climova A. Drept funciar. Dicționar enciclopedic, Chișinău, UTM, 2012;

86. TOMULEȚ, Valentin. Etapele și specificul incorporării Basarabiei în sistemul economic și politic al Imperiului Rus (anii 1812-1868/1873). In: Limba Română. 2012, nr. 5-6 (204), pp. 65- 80;

87. TURIANU C., Discuții în legătură cu forța juridică a adeverințelor de proprietate, în Revista Dreptul nr. 8/1993;

88. UNGUREANU O., Munteanu C., Tratat de drept civil. Bunurile. Drepturile reale principale, Editura Hamangiu, București, 2008;

89. UGO, M., BAIEȘ, S., ROȘCA, N. Principiile fundamentale ale dreptului de proprietate. Chișinău, 2000;

90. VASILOS, Vasile. Politica de colonizare și de deznaționalizare promovată de țarism în Basarabia (1812-1917). In: Meridian ingineresc. 2009, nr. 9, p. 88-89;

B. Referințe bibliografice în limba Rusă

91. ГОШУЛЯК В.В. Юридическая природа и нормативное содержание института собственности в конституционном праве. In: Вестник Саратовской государственной юридической академии 2013;

92. ГРЕБЕННИКОВ В.В. Собственность как экономическая основа формирования гражданского общества в России. М., Издательство: Юркомпани, 2009;

93. Сборник законов и указов Президиума Верховного Совета СССР. 1938-1967. В 2 томах. Том I. Москва: Издательство „Известия советов депутатов трудящихся СССР”, 1968;

C. Referințe bibliografice în limbile franceză, engleză etc.

94. ALEXANDER, Gregory S. Property as a Fundamental Constitutional Right? The German Example. In: Cornell Law Faculty Working Papers. Paper 4, p.2003;

95. BELL, Abraham and PARCHOMOVSKY, Gideon. What Property Is./Research Paper No 04-05/2004. Faculty Scholarship at Penn Law, 9. 85p.;

96. COHEN-JONATHAN G., Aspects européens des droits fondamentaux, Montchrestien, Paris, 2000;

97. GIOVARELLI, Renee, BLEDSOE, David. Land Reform in Eastern Europe Western CIS, Transcaucuses, Balkans, and EU Accession Countries. Seattle, Washington, October 2001;

98. HARTVIGSEN, Morten. Land reform in Central and Eastern Europe after 1989 and its outcome in the form of farm structures and land fragmentation. Orbicon, 2013;

99. HONORE, Tony M. Ownership. In: The Nature and Process of Law. New York Oxford. Oxford university press, 1993, pp. 370-376;

100. LUDWIKOWSKI, Rett R. Constitutionalization of Human Rights in Post-Soviet States and Latin America: A Comparative Analysis. In: Georgia Journal of International and Comparative Law, Volume 33, 2004, No 1;

101. RAINER, Arnold. The protection of the individual in the new constitutionalism - some aspects. In: Constitutional Justice and Evolution of Individual Rights. International Conference. Chişinău, 8-9 June 2017. Chişinău: Arc, 2018;

D. Webografie

102. <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02012R065020120705&from=MT2> (vizitat la data de 06.09.2022);

103. <https://www.apador.org/wp-content/uploads/2014/02/manual-DO-proof.pdf> (vizitat la data de 14.09.2022);

104. <https://fra.europa.eu/ro/eu-charter/article/17-dreptul-de-proprietate> (vizitat la data de 16.09.2022);

105. <http://lex.justice.md/md/285802/> (vizitat la data de 21.09.2022);

106. <https://web.archive.org/web/20101118095244/> (vizitat la data de 26.09.2022);

107. <https://www.heritage.org/index/pdf/2019/book/highlights.pdf> (vizitat la data de 27.09.2022);

108. <https://lege5.ro/gratuit/gi2tsmbqhe/dobandirea-dreptului-de-proprietate-codul-civil?dp=gu3dmnbygu3de> (vizitat la data de 29.09.2022);

109. https://ro.frwiki.wiki/wiki/Droit_des_biens_en_France (vizitat la data de 06.10.2022);

110. <http://www.eui.eu/Documents/DepartmentsCentres/Law/ResearchTeaching/ResearchThemes/EuropeanPrivateLaw/RealPropertyProject/GeneralReport.pdf> (vizitat la data de 19.10.2022).